

Sapah Truku Sbiyaw

Ini hmut phiyug sapah ka rudan Truku mniq ska dgiyaq sbiyaw, asi ka saan plealay kmeuruy han, saw aji daun paru qsiya, sunu, rngsux. Malu bi phigan sapah o mhiyang dgiyaq ni dxgal mspngpung. Hmjiyal malu phigan sapah do musa kmealu pbiyi hiya ni mtaqi hiya mk2 jiyax mk3 rabi ppsmiyah spi, qmita malu spi do tnsapah o mlawa dlutut mdayaw smmalu sapah, duri o kmeaguh msegasut miyah smapuh gmdara rudux plaqan na dara ka pnteetu na 3 btunux ni qngqaya djiyun smmalu sapah, Saw nii ka rnngaw na, “ Utux mcinun hini ka snruwa su phigan sapah, saw mha tpusu ni tgblaiq meudus hini ka laqi su, iya yahi kmrasa ka kndsan dha wah! Brahaw su balay, nasi su yahan kmrasa do aji empskila hini ka lqlaqi da, sus Bari ” msa.

Qaya smluun sapah Truku sbiyaw balay o dmamux o niqan tapaq btunux, kurut, djima, qhuni, qrul, quwarux. Sapah Truku sbiyaw o ini salu daka, yaasa paah sapah o qtaan ana inu.

Ungat pnskaraya ka sapah bukung alang, ungat pntyusan ka ruwan sapah, mtmay ta rhngun sapah do qtaan brah bi quri iril ka srakaw tama, (mklawa sapah ksun), gaga mniq bukuy enduk rhngun ka srakaw bubu, gaga

hiya ka qngqaya cinun ni tminu8n hiya ka bubu, mniq qaqay srakaw tama ni bubu ka srakaw bilaq mtduwa djilun plahan o kneiyax sun, duri o mniq rhngun mtayan ruwan sapah quri narat ka paru bi srakaw, nii o rakaw tqian lupung ni rsrisaw ni wauwa, 3 btunux rqda ka ga mniq kska srakaw tama ni srakaw bubu ga, kiya o hpuyan kana ana manu uqun kingal ruwan sapah.

duri o 3 btunux rqda ruwan sapah ga kska srakaw tama ni bubu ka pusu na o pgkla pnspuan tama, bubu ni laqi, htngayan gnealu ni kneuxul ka kingal ruwan sapah nii ksun.

Qrngul tahut ruwan sapah o pgkla pusu na o kndsan kingal ruwan sapah, qrngul o pgkla gaga meudus hiya ka kingal ruwan sapah nii, duri mtduwa pdngu kana ana manu qngqaya ruwan sapah ni qngqaya djiyun ruwan sapah uri.

Ga babaw rqda ka gigan o gigun dha kana ana muna meiluq hiyi samat ni pdnguun, mdungu ka samat do uqun dha rbagan ni srnabaw ini tduwa musa tmsamat.

太魯閣族傳統家屋

以前太魯閣族祖先在蓋房子前，必須先尋找或仔細觀察預定地，山腰台地及小山丘是最適合蓋房子的地方，可以防備敵人的侵入。假如找到合適的地方，會先在該地過夜等待好夢的啟示，屋主邀請親友來幫忙，並請祭司作開工祭儀。祭司會將雞血灑在三石爐灶上及蓋房子用的工具上，說：「編織的上帝祢答應在這裡蓋房子，為使他定居在這裡，及平安地在這裡生活，求祢不要來打擾他們，如果祢來打擾他們的生活子子孫孫必定會喜歡住在這裡了」。

太魯閣族房屋以竹子、樹木、樹皮、筆筒樹、及石頭為建築材料。太魯閣族的家屋即眺望台，因為建在四面八方都可以看到很遠的地方。

傳統住屋中，部落領導者的家屋樑柱沒有刻畫圖騰的記號；傳統住屋是沒有隔間的，三石爐灶設在父床母床及嬰兒床的中間，三石爐灶代表父、母及子女象徵著一個家的中心及生命的泉源，還有愛的結合。太魯閣族人認為爐灶的煙能防潮、乾燥屋內，屋內在爐灶上設有燻架來燻獵肉，可以保存兩三個月，供夏季食用。